

здравіето, скъсява си животътъ, работи отъ слизъ си навънъ, а пакъ плодъ никакъвъ; за награда му остава само едното мъченіе, което той испитва въ училишето и въ животътъ. А дѣцата които сѫ имали злочестинътъ да бѫдѫтъ неговы ученици, винажги гледать, на него като на свой врагъ, който имъ е причинявалъ толкова мъки и скърби, и неговиятъ образъ винажги произвожда въ душитъ на тѣзи затѣпени и заплашени сѫщества мрачни въспоминанія; защото той не ги е научилъ, а нравствено ги е осакатилъ, макаръ и да не е искалъ да направи това. А ако бѣха знали тѣзи злочести учители какъ да ся уловїжтъ за първоначалното обученіе, тѣ тогава щѣха да видѣйтъ, че обученіето на дѣцата ще му са показва играчка и ще доставлява наслаждение, както на него, тѣй и на учениците му.

Отъ незнанието на учителътъ какъ да са земе за първоначалното *обученіе* произлѣзва затѣпѣваніето на дѣцата, поврежданіето на здравіето имъ и, главното, въ дѣцата са развивѫтъ злитъ наклонности и подиръ 4-5 годишното ученіе, като захванемъ отъ «азъ» и «буки» докъ дойдемъ до сричаніето или прочитаніето на „наустницата“ или „псалтиръ“ виждаме. Че и учителътъ и ученикътъ само ся мѫчили; скѫпото врѣме на праздно ся изгубило, и ученикътъ не научилъ нишо, само получилъ едно отвръщ ніө къмъ училишето и науката въобще. Кой е кривъ? Криви сѫ тѣзи, които незнайтъ какъ да са земятъ за първоначалното *обученіе*. А ако тѣзи, знахѫ какъ да са земятъ за това дѣло, тѣ щѣха да видѣйтъ, че дѣцата не щѣхѫ да са боїжтъ отъ учителътъ, а щѣха да го обичатъ и на драго сърдце ще тичатъ въ училишето, дѣто сега ги каратъ съ бой да ходѣтъ. То-